

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА БІЗНЕСУ

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
освітньо-професійної програми Фінанси і кредит

Силабус освітнього компонента **ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА БІЗНЕСУ** підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 *Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок*, за освітньо-професійною програмою Фінанси і кредит.

Розробник: Проць В.І., старший викладач кафедри фінансів, PhD спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Силабус погоджено:

гарант ОПП

Фінанси і кредит

Наталія ПРОЦЬ

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фінансів
протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

Завідувачка кафедри

проф. Стащук О. В.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна/заочна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, Фінанси і кредит, Перший (бакалаврський)	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
		Лекції Денна 10 год
		Практичні (семінарські) Денна 20 год Лабораторні 0 год
ІНДЗ: немає		Консультації Денна 10 год
		Самостійна робота Денна 110 год
		Форма контролю: залік
Мова навчання	українська	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: ПРОЦЬ ВАСИЛЬ ІГОРОВИЧ

Науковий ступінь: PhD спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Вчене звання:

Посада: старший викладач кафедри фінансів

Мобільний телефон:

E-mail: Prots.Vasyl@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу. Освітня компонента **ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА БІЗНЕСУ** належить до переліку вибірових дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою Фінанси і кредит та спрямована на набуття у здобувачів теоретичних знань та практичних навичок щодо процесу організації підприємницької діяльності та набуття практичних навичок щодо організації власної справи..

2. Пререквізити. До дисциплін, вивчення яких передуює дисципліні, належать: «Фінанси», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху».

3. Постреквізити. Знання, отримані в процесі вивчення дисципліни, можуть бути використані при вивченні ОК «Фінанси суб'єктів господарювання », «Аналіз фінансової діяльності суб'єктів господарювання».

4. Мета і завдання освітнього компонента. Мета - є здобуття

комплексу знань щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів створення, функціонування та розвитку бізнесу в сучасних умовах господарювання.

Завдання

- розглянути особливості виникнення, розвиток та сутність підприємництва
 - ознайомлення із суб'єктами підприємницької діяльності
 - з'ясувати механізм створення власної справи, методи фінансування та планування підприємницької діяльності
 - розглянути особливості провадження підприємницької діяльності у сфері виробництва, у сфері торгівлі та посередництва, консалтингу, у фінансово-кредитній сфері
 - визначити порядок складання бізнес плану
 - з'ясувати шляхи підвищення конкурентоспроможності у підприємстві
- Після вивчення даної ОК здобувачі будуть вміти:*
- організовувати та започатковувати підприємницьку діяльність;
 - формувати документацію на організацію підприємництва;
 - виділяти слабкі й сильні сторони підприємницької й управлінської діяльності;
 - оцінювати результативність підприємницької діяльності в умовах ринку;
 - розробляти заходи та приймати рішення щодо підвищення ефективності підприємницької діяльності;
 - формувати основи культури підприємництва на підприємстві та впроваджувати етичні засади ведення бізнесу;
 - застосовувати набуті теоретичні знання з основ бізнесу при розв'язанні конкретних практичних та ситуаційних завдань.

5. Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких студент набуде в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або

у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Програмні результати

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

6. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Виникнення, розвиток та сутність підприємництва	18	2	2	12	2	О, Д, Т (10 б)
Тема 2. Суб'єкти підприємницької діяльності	17	2	2	12	1	О, Д, Т (10 б)
Тема 3. Механізм створення власної справи	15		2	12	1	О, Д, Т (10 б)
Тема 4. Фінансування підприємницької діяльності	17	2	2	12	1	О, Д, Т (10 б)
Тема 5. Планування підприємницької діяльності	17	2	2	12	1	О, Т, РЗ (10 б)
Тема 6. Виробнича підприємницька діяльність	20	2	2	15	1	О, Т, РЗ (10 б)
Тема 7. Підприємництво у сфері торгівлі та посередництва. Консалтингова підприємницька діяльність	18		2	15	1	О, Т, РЗ (10 б)
Тема 8. Підприємницька діяльність у фінансово-кредитній сфері	13		2	10	1	О, Т, ДС, РЗ (10 б)
Тема 9. Бізнес- планування. Порядок складання бізнес плану	8		2	5	1	О, Т, Д (10 б)
Тема 10. Конкуренція та конкурентоспроможність у підприємстві	7		2	5		О, Т, Д (10 б)
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

Форма контролю*: О – опитування; Д – доповідь, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

7. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в опрацюванні лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, питань, винесених на самостійне вивчення, підготовка доповідей і розв'язування ситуаційних завдань.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. Пропущені заняття можна відпрацьовувати у визначений час згідно графіка консультацій. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових завдань. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Навчання також може відбуватись в онлайн формі з використанням програми Zoom або Teams office 365 за погодженням із керівником курсу за наявності об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та ін.). Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату, що регламентовано Положенням ВНУ ім. Лесі Українки «Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату».

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, перескладаються в час консультацій без зниження оцінки. Завдання, які виконуються в групі із залученням інших студентів (наприклад рольові ігри), не перескладаються.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (<http://surl.li/uggkhu>). Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені силабусом навчальної дисципліни, зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vyznannia_rezultativ_navchannia_formalnii.pdf). Для зарахування

визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але не пізніше 1 грудня та 1 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика поточного оцінювання знань здобувачів освіти. Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно з «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» від 30.08.2023 р. (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/08/2023_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf) за 100- бальною шкалою

Політика щодо додаткових (бонусних) балів. За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт:

- опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів;
- публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали;
- підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів;
- перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів;
- подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.
- участь в заходах в рамках Global Money Week – до 10 балів.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового семестрового контролю є залік, який передбачає оцінювання засвоєного здобувачами навчального матеріалу з освітнього компонента, на підставі результатів поточного контролю.

Залік виставляється за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав

ті види навчальної роботи, які визначено силабусом освітнього компонента. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку записується у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

**Шкала оцінювання знань студентів з дисципліни,
де формою контролю є залік**

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. У випадку, коли здобувач отримав менше 60 балів відбувається ліквідації викладачеві. Вона здійснюється через усне опитування.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА ЗАЛІК

1. Історія розвитку підприємництва.
2. Сутність та роль підприємницької діяльності в суспільстві.
3. Підприємництво як основна форма господарської діяльності: поняття, ознаки, принципи.
4. Методи правового регулювання підприємницької діяльності.
5. Джерела підприємницького права
6. Поняття та загальна характеристика суб'єктів підприємницької діяльності
7. Громадянин як суб'єкт підприємництва
8. Підприємство: поняття, види, організаційні форми
9. Господарські товариства як суб'єкти підприємницької діяльності
10. Поняття та види господарських об'єднань
11. Основні етапи створення власної справи
12. Початковий капітал та джерела його формування
13. Найменування та торгівельна марка
14. Засновницькі документи та їх підготовка
15. Поняття фінансування підприємницької діяльності та принципи його забезпечення
16. Джерела фінансування підприємницької діяльності
17. Державне фінансування та самофінансування підприємництва
18. Банківське кредитування підприємницької діяльності
19. Комерційне кредитування підприємницької діяльності
20. Сутність планування підприємницької діяльності
21. Принципи та методи планування
22. Об'єкти планування на підприємстві
23. Фактори, що впливають на вибір форми планування
24. Система планових нормативів та показників
25. Змістова характеристика виробничого підприємництва
26. Виробничий процес та виробничий цикл підприємства
27. Інноваційне підприємництво
28. Індустрія 4.0
29. Поняття, сутність та принципи торговельного підприємництва та посередництва
30. Методи та критерії вибору видів підприємницької діяльності в сфері торгівлі
31. Сутність та види консалтингових послуг
32. Суб'єкти підприємництва у сфері надання консалтингових послуг

33. Організація підприємницької діяльності у сфері консалтингу
34. Характеристика підприємництва у сфері надання кредитно-фінансових послуг
35. Діяльність банків як основних фінансових посередників
36. Діяльність небанківських фінансово-кредитних установ
37. Підприємницька діяльність у сфері страхування
38. Поняття фондової біржі
39. Загальні засади бізнес-планування.
40. Мета та основні складові бізнес-плану.
41. Фінансове планування і прогнозування.
42. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану
43. Конкуренція: сутність і види, методи конкурентної боротьби
44. Типи конкурентних ринків
45. Складові конкурентного середовища
46. Конкурентоспроможність і конкурентні переваги підприємства
47. Антимонопольне регулювання

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: Навчальний посібник для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти. 2021 р.
2. Ануфрієва О.Л., Пальчевська Т.Г., Лагоцька Г.М. Підприємницька діяльність: навч. посібник / за наук. ред. О.Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ: ЛілеяНВ, 2014. 304 с.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL. <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Добрава Н.В., Осипова М.М., Бондаренко М.О. Основи бізнесу: навч. посібник. Одеса, 2018. 305 с.
1. Кібік О.М., Белоус К.В., Котлубай В.О. Теорія бізнесу: навч. посібник. 2-ге вид., випр. і доп. Одеса: КУПРІЄНКО СВ, 2017. 225с.
5. Колот А.М., Швиданенко Г.О. Створення власного бізнесу: навч. посібник. К: КНЕУ, 2017. 311с.
6. Основи підприємництва: Підручник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.]; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Ж.: ЖДТУ, 2019. 492 с.
7. Остапчук А.Д., Збарська А.В. Організація підприємницької діяльності у фірмі: навч. посібник / за ред. професора В.К. Збарського. К: КиМУ, 2015. 273 с.
8. Педько А. Основи підприємництва і бізнес культури. навч. посібник. К: Центр навчальної літератури, 2019. 168 с.
9. Сокольська Р.Б., Зелімка В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Ч. I. Аналіз фінансової звітності. Дніпро : НМетАУ,
2. Хомко Л.В., Кульгавець Х.Ю. Правове регулювання підприємницької діяльності: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 424 с.

За Інтернет-ресурси

1. конодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт.
URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>